

Umetnina v času, ko jo je mogoče tehnično reproducirati

Walter Benjamin

Kliknite ikono, če želite dodati sliko

Avtor

Walter Benjamin

Življenje

- 1892-1940.
- Berlin.
- Nemški filozof, kulturni kritik, prevajalec.
- Doprinesel je k teoriji estetike in zahodnemu marksizmu (preobrat k marksizmu – 1930).
- Kariera – 10 let pred 2. svetovno vojno.
- Esej ‚Goethe's Elective Affinities‘, leta 1924 – prislužil prepoznavnost.
- Med vojno bežal, svoj obstoj skrival,
- 1940 – storil samomor v mestu Portbou (meja FR - ŠPA), med begom pred nacisti.

Začetni citat

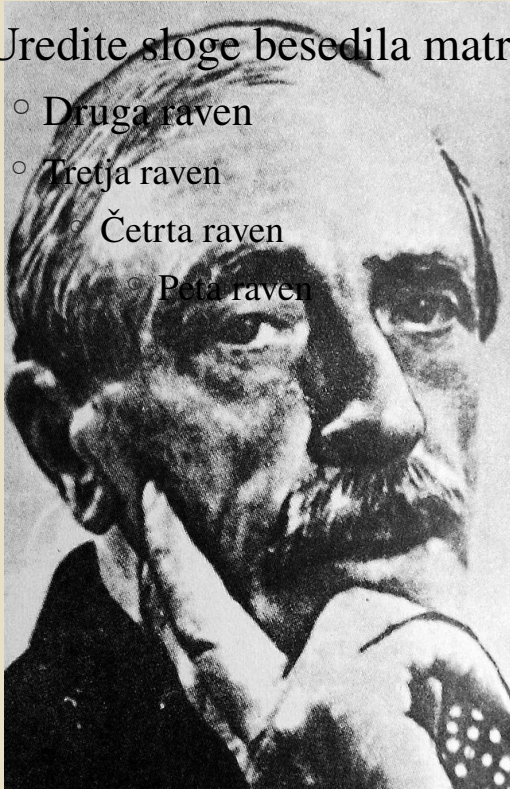
- Uredite sloge besedila matrice

- Druga raven

- Tretja raven

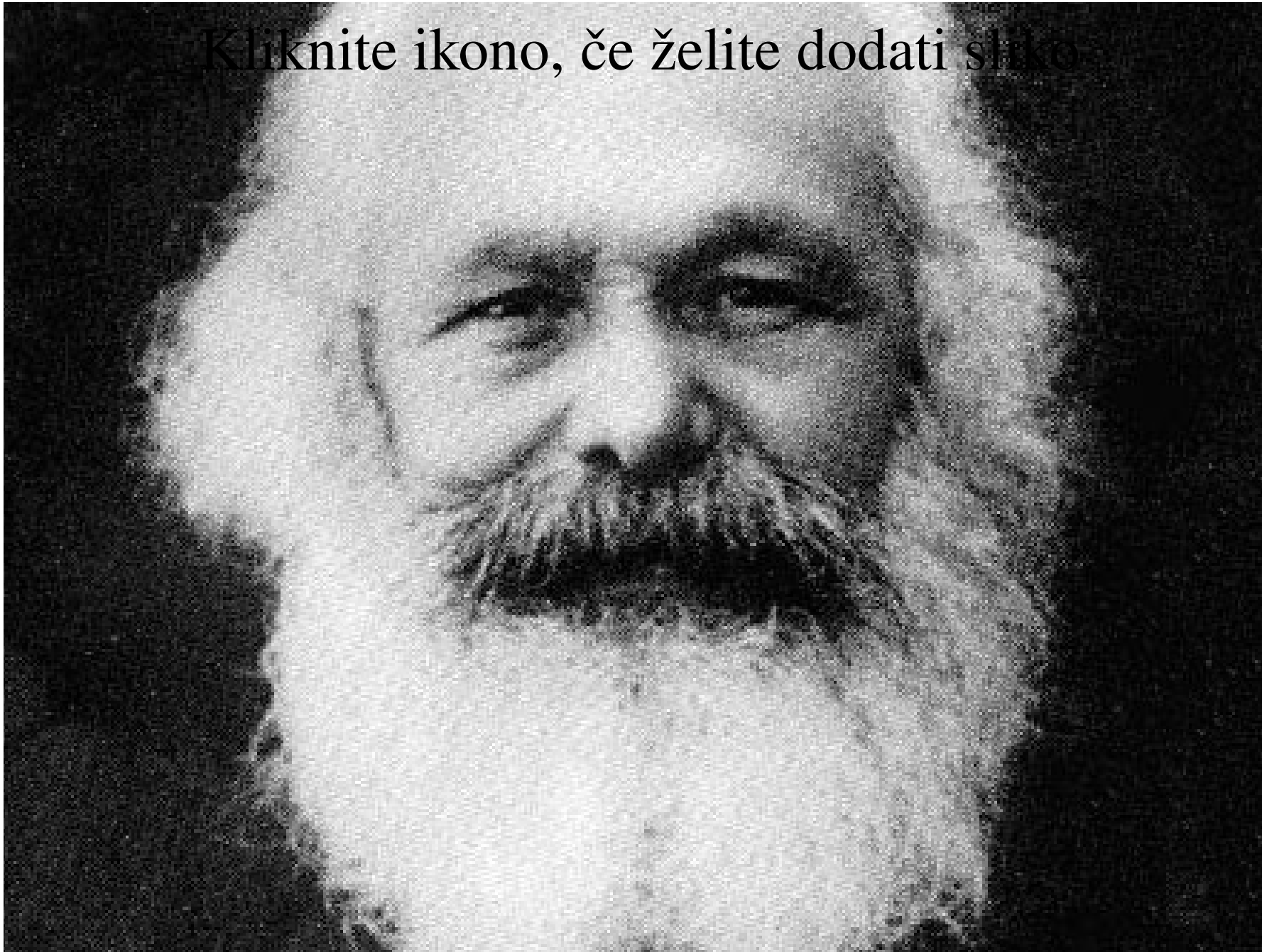
- Četrta raven

- Peta raven

- Paul Valery, „Pieces sur l‘art“ (Pieces of Art)(1989),
- Francoski pesnik, esejist, filozof.
- Časopisna agencija Havas (največje svetovno komunikacijsko podjetje).
- Umetnost – nastanek,
- umetniki – geniji,
- korenite spremembe,
- vpliv na dojemanje.

Kliknite ikono, če želite dodati sliko

Karl Marx

Oče marksizma

Marxizem

- Karl Marx (teoretik, filozof, novinar) + Friedrich Engels = teorija marksizma,
- smer v filozofiji,
- konec 19. stoletja,
- cilj/vrednota – človeška enakopravnost, družbena ureditev,
- posledica nestrinjanja s takratno ureditvijo,
- M = teoretično delo
- Komunizem = družbena ureditev, bled poizkus preslikave ideje

Zahodni

- Zahodna in srednja Evropa, nasprotje filozofiji Sovjetske unije (leninizem).
- W. Benjamin, Louis Althusser... .

Uvod

- Marx – analiza kapitalističnega proizvodnega načina,
- raziskave – napoved (večje izkoriščanje delavcev, odprava teh razmer),
- napoved proletariarske umetnosti, prevzem oblasti, brezrazredno družbo.
- proletariati – delavski razred.
- Sistem zavrača tradicionalne pojme – ustvarjalnost, genialnost (težko preverljivi).

Začetki reprodukcije

- Tehnična reprodukcija (Grki poznali le ulivanje in kovanje, ostalo unikati),
- iz slike v film,
- “popačanje reprodukcije”.

Pomen umetnosti

- Drugačno zaznavanje umetnosti skozi čas,
- drugačno zaznavanje glede na namen in tradicijo,
- fotografija in vprašanje pristnosti.

Kulturna in razstavna vrednost

- Dva poudarka pri sprejemanju umetnin: KULTNA in RAZSTAVNA vrednost,
- kulturni predmeti: Umetniška proizvodnja, obstoj > vidnost (los na zidovih),
- kult skuša skriti umetnost (kipi v cerkvah itd.),
- pomembna tudi razstavnost (slike vs. mozaiki, freske),
- reprodukcija poveča razstavnost,
- kulturni in magični instrumenti so postali šele kasneje umetnine.

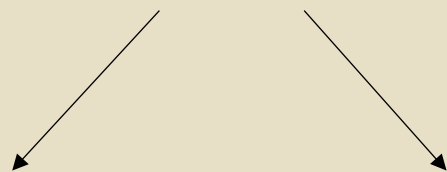
Fotografija in umetnost

- Fotografija: Razstavna vrednost nad kultno,
- portret obuja spomine na daljne in umrle,
- obraz daje avro otožnosti in lepote,
- človek se umika iz fotografije (selfie?),
- Atget (fotografiranje pariških ulic),
- ilustriran časopis in film.

Razvoj filma

- Avtorji so v tistem času iskali pomen filma v sakralnem in nadnaravnem.
- Gance: primerja film s hieroglifi.
- Werfel: film je sterilna kopija zunanjega sveta.

○ Gledališki igralec prikaže umetniško stvaritev s svojo osebnostjo, ki je narobe predstavljena občinstvu s kamero.

Spreminjanje zaporedja dogodkov (montiran film)

Izgubi se osebni stik med igralcem in občinstvom

Vloga filmskega igralca v filmski industriji

- Pri filmu gre manj za to, da bi igralec prikazal občinstvu koga drugega, ampak bolj za to, da prikaže samega sebe aparaturi.
- Filmski igralci počutijo kot v izgnanstvu, izgnani ne le z odra ampak tudi svoje osebnosti.
- Film je povzročil to, da se človek - igralec znajde v položaju, ko mora delovati z vso svojo osebnostjo, odreči pa se mora svoji avri.
- Stvaritev filmskega igralca ni enotna.

Vsak lahko postane „filmski igralec“

- Čar osebnosti obstaja le še v blagovni naravi zvezdnitva, ki pa ga podpira filmski kapital.
- Večina filmov ne spodbuja kritike družbenih razmer.
- Vsak človek lahko zahteva, da ga posnamejo.

Snemalec kot surovež in kdaj je umetnost postala množična?

- Podobnosti med sceno na gledališkem odru in v filmskem ateljeju so nepomembne ker za gledalca ni več stališča, v katero ne bi bilo zajeto še vse okoli igralca; kamere, asistenti... .
- Na gledališkem odru je vse realno, gledalec ve, da ni iluzorno.
- To, kar nam film prikazuje, je produkt montaže in je lahko iluzorno – optične prevare.
- Snemalec : slikar – kirurg : vrač.
- Snemalec grobo posega v realnost s snemanjem s kamero, slikar se distancira in tako slika.
- Snemalčeva **drznost**.
- “Filmsko prikazovanje resničnosti [...] neprimerno pomembnejše,”.
- Intenzivneje prodira v resničnost.

- Spremenjen odnos množic do umetnin zaradi tehnične reproduktibilnosti.
- Iz nazadnjaškega v naprednega.
- Napredni odnos = zadovoljstvo ob gledanju in doživljanju (Chaplin).
- Čim bolj pada družbeni pomen umetnosti, tem bolj vzbujena zabava med gledalci.
- Skupinski ogledi slik so postopoma začeli umetnost usmerjati k množicam (slikarstvo se proti svoji naravi srečuje z množicami).
- Slik si pred 19.st. ni mogel ogledati vsak (hierarhija, srednjeveške cerkve, samostani, knežji dvori).
- “V konvencionalnem uživamo brez kritike, resnično novo pa nejevoljno kritiziramo.”.
- Kino – reakcije posameznikov določa njihova neposredna navzočnost, značilna pa je tudi samokontrola med samim nastajanjem reakcij.

- Film je omogočil:
 - širše prikaze scen,
 - več možnosti za postavitve,
 - svobodo pri sprotnih popravkih.

- Združili sta se:
 - umetnost (gledališče, slikarstvo),
 - znanost (razvoj tehnologije za zajemanje slik).

Dadaizem

- Umetniško gibanje, 1916, osredotoča se na glasovno poezijo,
- dadaisti so vzpodbudili javno zgražanje,
- vpliv dadaizma najbolj čutimo šele danes (sodobna glasba).

Umjetnička djela u odnosu na mase

- Umjetnička djela
 - Zabava
 - Koncentracija
- Arhitektura: shvaćanje na dvije razine
 - Taktilna (uporaba)
 - Optična (shvaćanje)

Sklep

- Proletarizacija i brzo oblikovanje mase.
- Fašizam - estetizacija rata.

Hvala za pozornost

